

Onemocnění z přírodních koupacích vod v České republice

**Petr Pumann, Martina Chvátalová,
František Kožíšek, Hana Jeligová**

Konzultační den

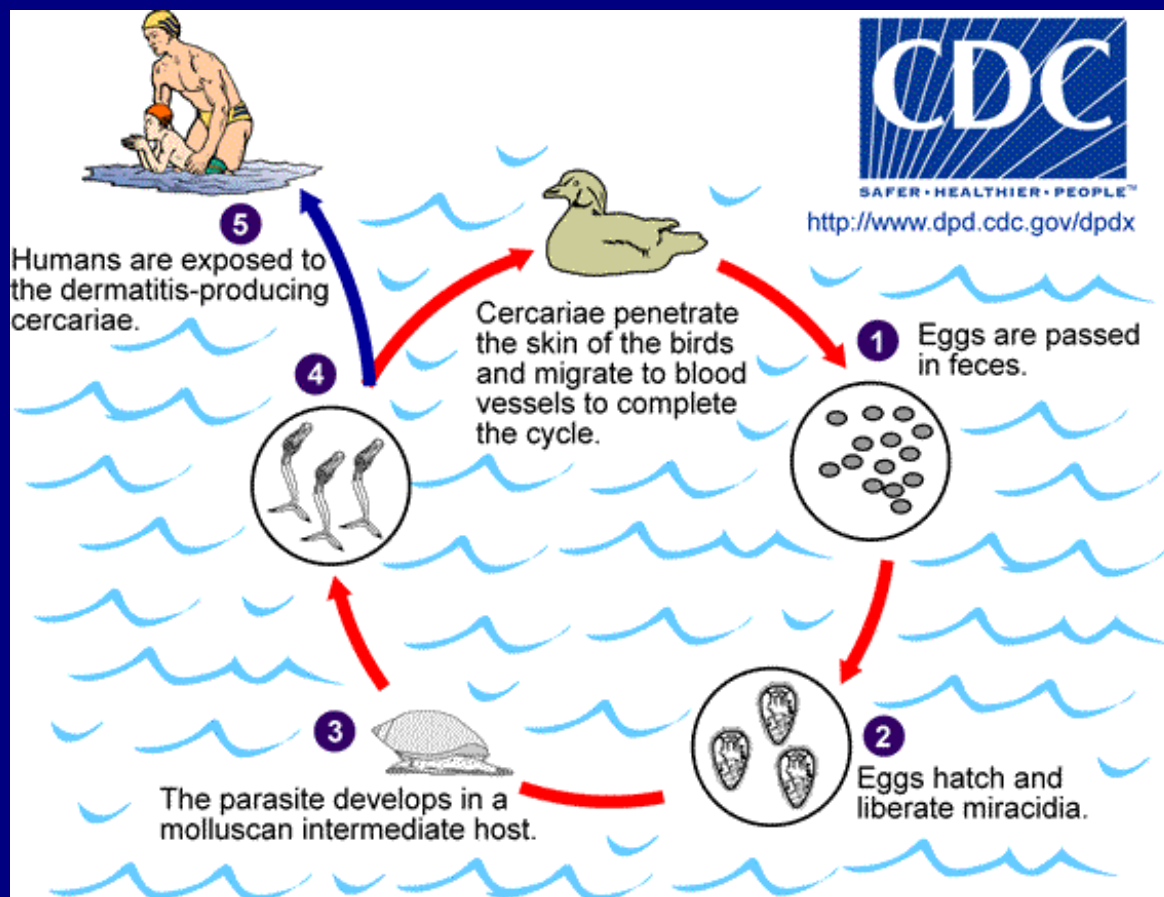
**Centra zdraví a životního prostředí
21.3.2013, Státní zdravotní ústav, Praha**

Onemocnění z koupacích vod

- Infekční onemocnění (způsobená viry, bakteriemi, prvoky, mnohobuněčnými parazity ...)
- Cerkariová dermatitida
- Onemocnění způsobená sinicemi nebo řasami (resp. látkami, které produkují)

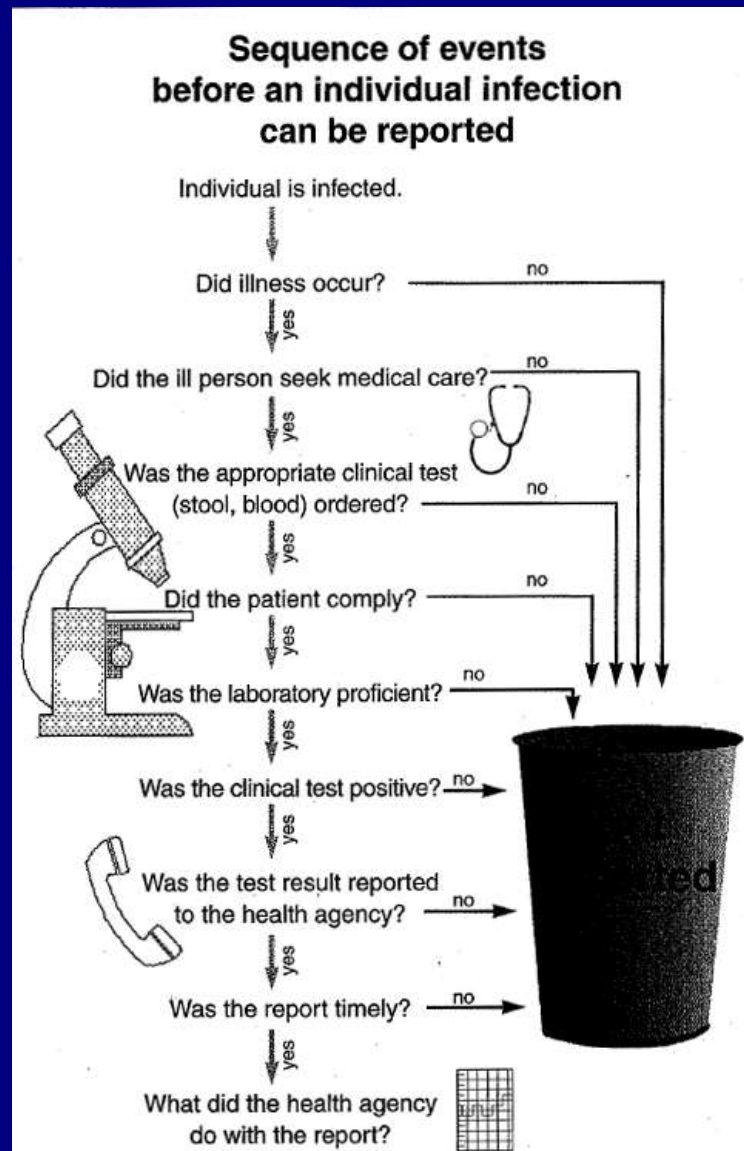
Cerkariová dermatitida

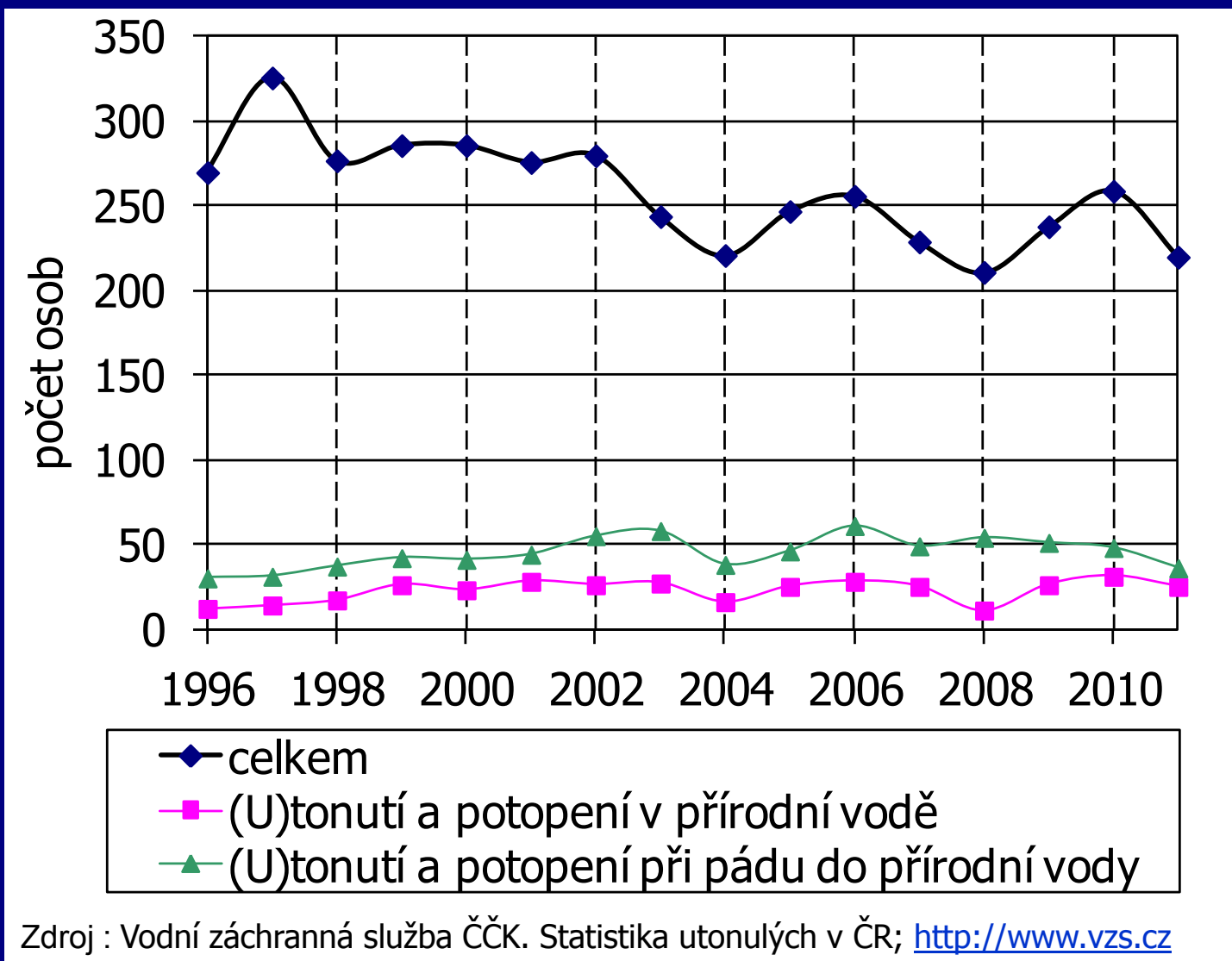

Skutečné případy/hlášené případy

- pouze malá část skutečných případů se dostane do „statistik“
- onemocnění s vážnějšími následky mají větší šanci na zaznamenání

Počty utonulých / vážných úrazů

V roce 1995 bylo zaznamenáno 38 případů a o dva roky později 30 případů poranění páteře při koupání. (Kaufman: Hygiena 2008(3): 112-113)

Zdroje informací

- Odborná literatura
- Informace z KHS
- Informace odborné veřejnosti
- Důvěryhodné informace laické veřejnosti
- Databáze Epidat
- Internetový dotazník

Dotazník - základní údaje

- Inspirace – Kalifornie (dotazník pro surfaře)
 - Turbow DJ, Kent EE, Jiang SC. Web-based investigation of water associated illness in marine bathers. Environ Res. 2008 Jan;106(1):101-9
- zpracování
 - 1. polovina roku 2009
 - připomínky od KHS
- spuštěn – polovina května 2009
 - <http://www.szu.cz/voda/dotaznik/>

[Home](#) » [Nemoci z koupání](#) 1/3

Nemoci z koupání

1. Pohlaví:

- muž
 žena

2. Věk:

3. Jméno* a kontakt (mail, telefon) nepovinné, ale užitečné údaje pro případné upřesnění informací:

4. Místo koupání (pokud je to možné, přesná lokalizace):

5. Datum koupání (pokud již nevíte přesně, uveďte aspoň týden nebo měsíc):

6. Počet koupajících se osob v daném místě a dni:

- 0 - 10
 11 - 50
 51 - 100
 více než 100

7. Přibližná délka pobytu ve vodě (za den):

8. Typ vodní aktivity: (můžete zaškrtnout i více možností)

- Brouzdání ve vodě
 Hry ve vodě
 Plavání bez ponoru hlavy
 Plavání s ponorem hlavy + potápění
 Vodní sporty (např. kanoistika, jízda na vodních lyžích nebo vodním skútru apod.):

Témata zdraví a bezpečnosti

Aktuality

Autorizace a kvalita služeb v ochraně
veřejného zdraví

Věda a výzkum

Knihovna

Odkazy

Kontaktní údaje

Státní zdravotní ústav

Štefánikova 48

Praha 10, 100 42

Telefon: 275010330

Fax: CZ75010330

9. Napili jste se při koupání vody?

- ano
 ne

10. Doba (v hodinách či dnech), za jak dlouho od kontaktu s vodou se objevily první příznaky onemocnění:

11. Projevy onemocnění (prosíme o podrobnější popis):

12. Délka trvání onemocnění:

13. Navštívil(a) jste kvůli tomuto onemocnění lékaře?

- ano
 ne

pokud ano, za jak dlouho po objevení příznaků:

pokud ano, jaká byla diagnóza?

14. Byla nutná léčba?

- ano
 ne

15. Byla nutná hospitalizace?

- ano
 ne

16. Víte ještě o jiném případě, výskytu zdravotních problémů z téže vody? Prosíme, uveďte:

17. Zde můžete uvést jakékoli další informace, které považujete v této souvislosti za důležité (např. zdravotní stav či léčba, které mohou nějakým způsobem souviset s projevy onemocnění, úhyn ryb v dané lokalitě, chov zemědělských zvířat v blízkosti koupacího místa, zákal vody ad.):

*Jméno a kontakt slouží zpracovatelům dotazníku jen pro případ potřeby upřesnění poskytnutých informací. Další zpracování a prezentace výsledků se již děje ve zcela anonymní podobě, takže nemusíte mít obavu ze zneužití

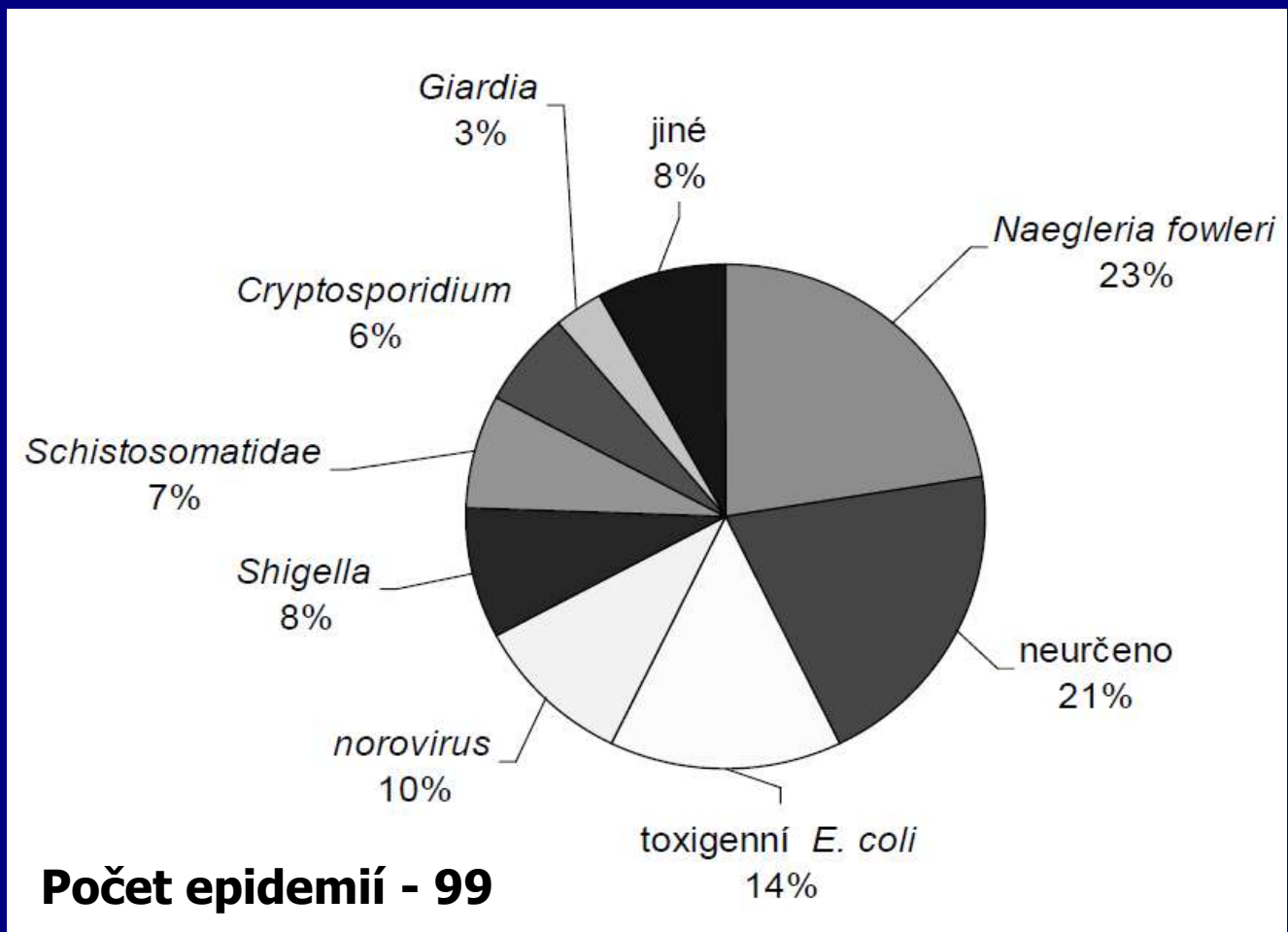
Epidemie / sporadické případy

- Epidemie - dva a více spolu souvisejících případů (stejný původ a stejný čas).
 - V USA k epidemiím řadí i případy primární amébové encefalitidy způsobené *Naegleria fowleri*
 - V Nizozemsku do epidemií i jednotlivé případy leptospiroz
- Sporadické (jednotlivé) případy

Epidemie ČR – pouze cerkariová dermatitida

Rok	Místo	Počet případů
1985-6	Nový rybník (Příbram), Grado u Čelákovic, Spálený mlýna u Líšnice, rybník v Úholicích	118 (záznamy lékařů)
2006	Nový Bor	61 (záznamy lékařů)
2009	Zákupy	11
2010	Nový Bor	2
2007-12	rybníky v Plzni - Velký Bolevecký, Třemošenský, Šídlovský a Košinář	3
2011	menší město jižně od Plzně	3
2012	Slapy - Županovice	přibližně 10
2012	Nový rybník (Příbram)	7?
Celkem	11	215

USA – epidemie z přírodních koupacích vod (1995 - 2004)

Epidemie - Nizozemsko

- v období 1991 – 2007 celkem 742 epidemií s 5623 případy
- převládala kožní onemocnění (48% epidemií) a dále pak onemocnění gastrointestinální (31% epidemií)
- Zahrnuty i leptospirózy (21 případů – 3%) – v ČR za období (2003 – 2012) 62 případů (zdroj EPIDAT)

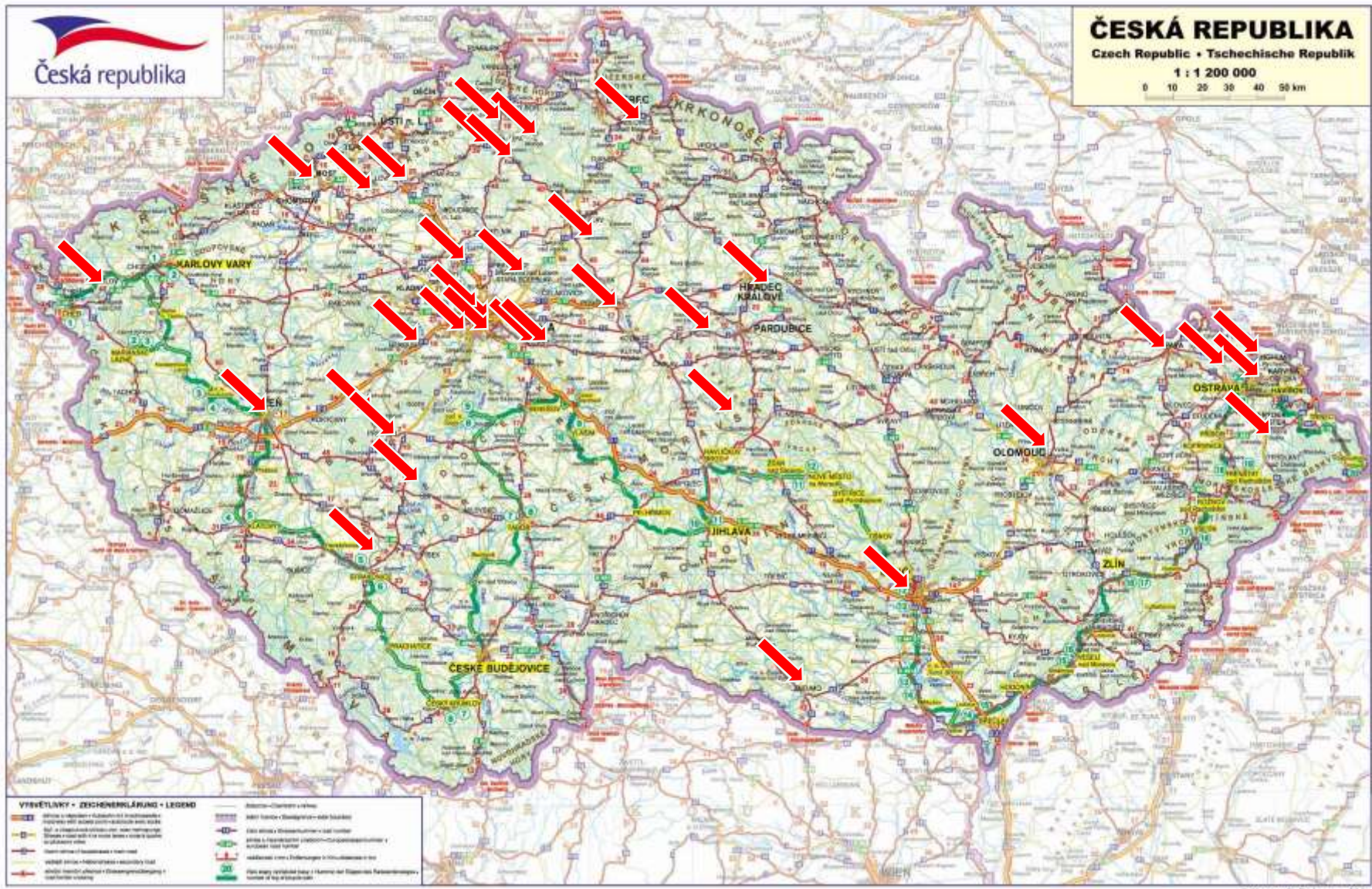
Dotazník 2009 - 2012

- 40 věrohodných záznamů z přírodních koupacích vod + 3 z bazénů
- Celkem 251 záznamů (ale většinou nedokončené vyplnění)
- Vtipálků málo
- V Kalifornii (surfaři) – za období 1996 – 2005 vloženo 1190 úplných hlášení
 - Turbow DJ, Kent EE, Jiang SC. Web-based investigation of water associated illness in marine bathers. Environ Res. 2008 Jan;106(1):101-9
- Rakousko (jen cercariová dermatitida) za 4 roky 34 případů
 - Hörweg C, Sattmann H, Auer H. Cercarial dermatitis in Austria: questionnaires as useful tools to estimate risk factors? Wien Klin Wochenschr. 2006;118(19-20 Suppl 3):77-80

Česká republika

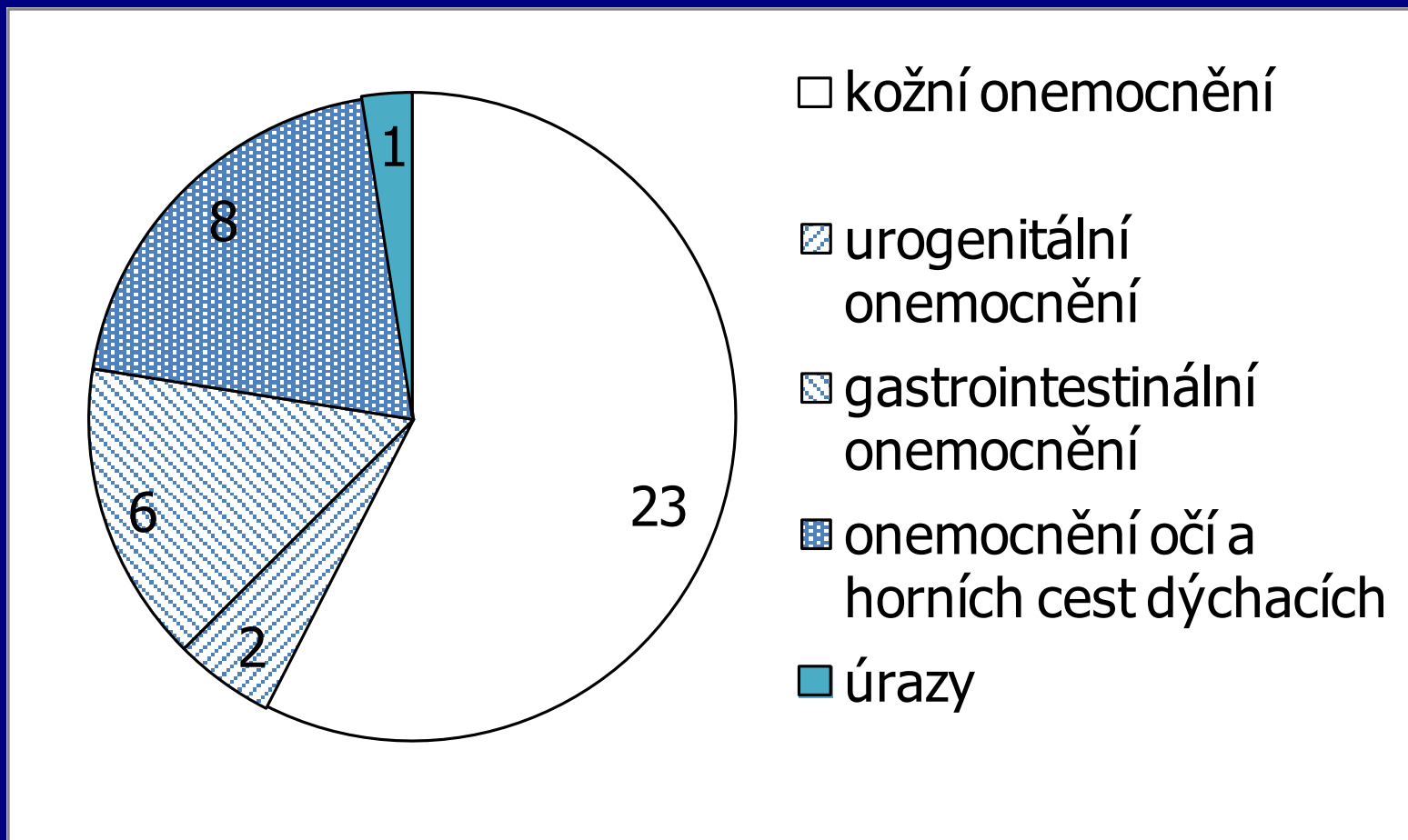
ČESKÁ REPUBLIKA
Czech Republic • Tschechische Republik
1 : 1 200 000
0 10 20 30 40 50 km

VPRVĚTLIVKY • ZEICHENERKLÄRUNG • LEGEND

	mezinárodní hranice		mezinárodní letiště
	státní hranice		železniční stanice
	okresní hranice		autobusová zastávka
	silnice		škola
	železniční trať		lékařská nemocnice
	vodní útvar		policejní stanice
	les		hasičská stanice
	park		hřbitov
	hora		kostel
	jezero		monument
	řeka		věž
	potok		věž
	okružní náhon		věž
	okružní náhon		věž
	okružní náhon		věž

Dotazník 2009 – 2012 (40 hlášení)

V dotazníku z Kalifornii převládala onemocnění horních cest dýchacích a gastrointestinální onemocnění

Dotazník 2009 – 2012 (40 hlášení)

	ANO	NE
Návštěvy lékaře	11	28
Hospitalizace	0	33
Léčba	15	15
Ponor hlavy	13	27
Oficiální místo PK/KO	30	9

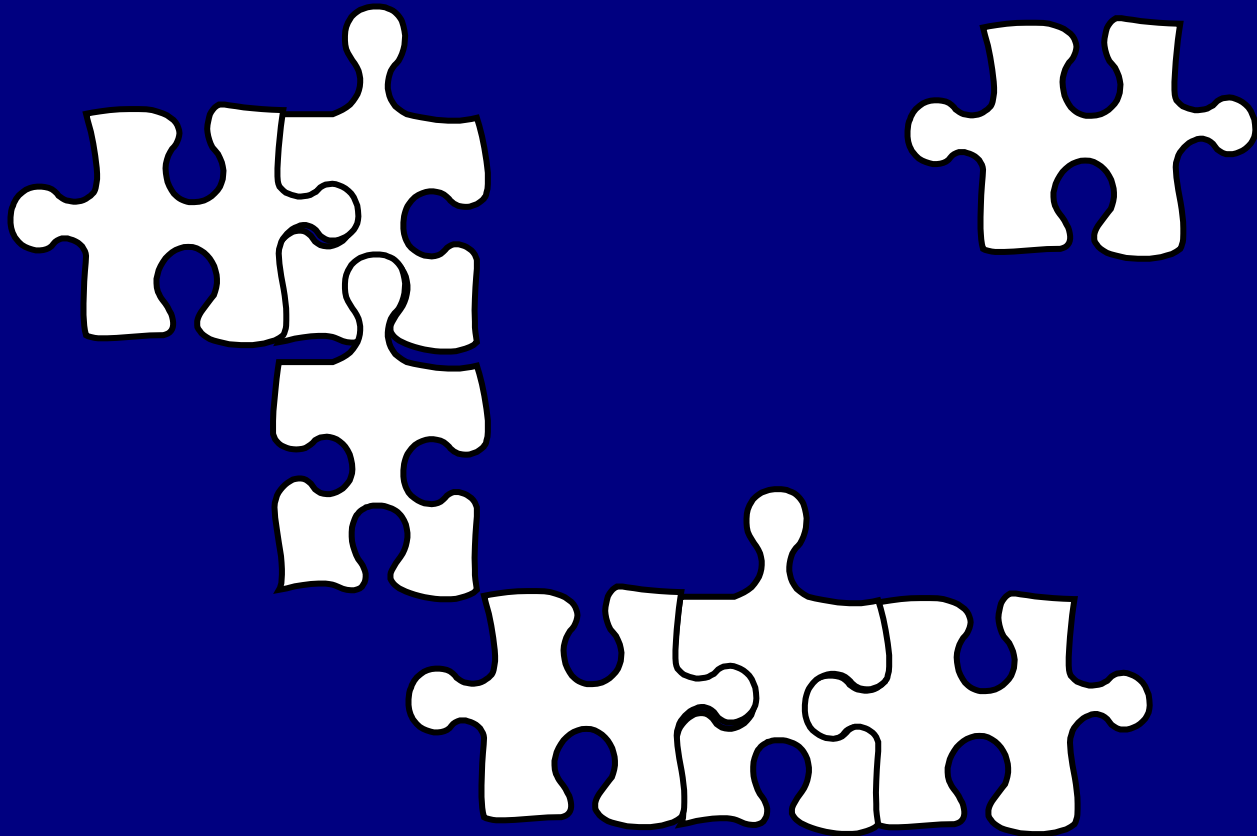
EPIDAT

- V letním období nárůst hlášení aseptických meningitid pravděpodobně enterovirového původu a leptospiróz

Závěry

- Epidemie – zaznamenány pouze cerkariové dermatitidy (11)
- V dotazníku za období 2009 – 2012 hlášení onemocnění 40 z přírodních koupacích vod (především kožní onemocnění)

Víte o nějaké další epidemii/
jednotlivých případech?

Děkujeme za pozornost

Příspěvek byl částečně vytvořen v rámci „Nové Metodické přístupy pro kontrolu a hodnocení povrchových vod ke koupání“ (TA 01020675).

Velmi děkujeme za poskytnuté informace o epidemiích Pavle Procházkové, Martině Wittlerové, Luboši Mandíkovi, Jindrovi Durasovi, Čestmíru Benešovi a dále všem nejmenovaným, kteří vyplnili internetový dotazník nebo nás jiným způsobem informovali o onemocněních z koupacích vod.